

Mária Pospíchalová s dcérou Emkou a starostom obce.

„Uvítania detí do života“.

Do radov našej obce pribudlo 7 nových občanov v roku 2018 a 12 nových občanov v roku 2019.

Najmenších občanov a ich rodičov privítala matrikářka obce Ľubica Dolníková. Starosta obce Ing. Anton Stanko rodičom vo svojom príhovore okrem iného zaželel veľa síl a trpezlivosti pri výchove svojich ratolestí, aby deťom vytvorili šťastný domov, kde sa dieťaťko bude cítiť bezpečne, kam sa bude vždy rado vracáť. Po podpise do pamätnej knihy boli zúčastnení obdarovaní už spomínanými darčekom. Slávnostné chvíle v preplnenej zasadačke svojím vystúpením spríjemnil a obohatil ženský spevácky zbor Chor de Clus.

Text a foto Peter Matašeje

Deťčkám z našej obce bude ich rodisko pripomínať vankúšik s erbom obce a ich krstným menom

Ten spolu s kvetom pre každú mamičku a finančným príspevkom dostalo každé z prítomných detí. Bolo ich celkom 17 z 19 pozvaných, ktoré so svojimi rodičmi prežili slávnostné chvíle v nedeľu 12. júla v zasadačke

Obecného úradu. Uskutočnilo sa tam tradične

Manželia Rybanskí s Bronislavou pri slávnostnom uvítaní do života.

POZVÁNKA

Kultúrna a športová komisia pri obecnom zastupiteľstve pozýva občanov na premietanie filmu v rámci 3.ročníka aktivity „Letné kino MAS Stredné Ponitrie“. Podujatie sa v prípade priaznivého počasia uskutoční v piatok 14. augusta na ihrisku na Hôrke. Príďte si pozrieť vybraný film z produkcie českej, alebo slovenskej kinematografie.

Mesačník občanov Veľkého Klíža

číslo 7.

rok 2020

ročník XXV.

WEB STRÁNKA NAŠEJ OBCE ZAUJÍMAVEJŠIA

Obec sa rozhodla zmeniť správcu – technického prevádzkovateľa obecnej web stránky. Táto zmena sa uskutočnila od 2. júla 2020. Pri jej tvorbe sme kládli dôraz na obsah, estetiku, aktuálnosť, včasnosť a celkový vzhľad. Či sa nám to podarilo vo všetkých oblastiach, to môžu posúdiť jej návštevníci. Okrem iného je prínosom uverejňovanie hlásení v miestnom rozhlase. Kto má prístup na internet, kedykoľvek si môže zo záznamu vypočítať miestne oznamy, okrem tých – „došli predávať“. Teda príprava podujatí, ordinovanie či neordinovanie lekárov, prevádzka lekárne, odstávka el. prúdu a pod. **Web:** <http://www.velky-kliz.sk/>

OcÚ

ROK BOŽIEHO SLOVA

Na Prvú adventnú nedeľu, 1. decembra 2019, sme si pri svätých omšiach vypočuli pastiersky list Konferencie biskupov Slovenska o ustanovení Roku Božieho slova. Naši otcovia biskupi v tomto pastierskom liste uvádzajú tri podnety, ktoré nás pobádajú venovať zvýšenú pozornosť Božiemu slovu.

Prvým podnetom je tisíc šesťsté výročie smrti svätého Hieronyma, ktorý prvý preložil Sväté písmo do vtedajšej reči ľudu – do latinčiny.

Druhým podnetom je päťdesiate výročie Katolíckej biblickej federácie. Bola založená v roku 1969 z iniciatívy pápeža Pavla VI. Riadnym členom tejto federácie je aj Slovensko prostredníctvom Katolíckeho biblického diela. Poslaním federácie je šírenie Svätého písma. Jeho prezident, filipínsky kardinál Luis Antonio Gokim Tagle, navrhol, aby sa slávil Rok Božieho slova od 1. decembra 2019 do 30. septembra 2020.

Tretím podnetom pre Konferenciu biskupov Slovenska je apoštolský list Svätého Otca Františka, ktorý nazval „Otvoril im myseľ“, aby porozumeli Písmu“ (Lk 24,45).

(Pokračovanie na str. č. 2)

Blahoželáme

V mesiaci júl 2020 oslávili svoje jubileum títo naši spoluobčania:

Jana Kňazeová	- 50 rokov
Mária Henesová	- 60 rokov
Jaroslav Chrenko	- 60 rokov
Helena Spiššaková	- 60 rokov
Alica Rosinská	- 70 rokov

Oslávencom srdečne blahoželáme a prajeme im predovšetkým pevné zdravie, Božie požehnanie a spokojnosť v kruhu svojich najbližších.

Redakcia Nového Clusu
a pracovníci obecného úradu

* NOVORODENCI *

1.7.2020 Nina Mencilová, rodičia Katarína a Tomáš

† OPUSTILI NÁS †

Ján Hudok * 15. 9. 1941 † 20. 7. 2020

SPOMIENKA

Dňa 22. júla sme si pripomenuli 10. výročie, čo nás navždy opustil drahý manžel, otec a starý otec

Ján Badán

S úctou a láskou mu venujeme tichú spomienku. Manželka, synovia a dcéry s rodinami.

SPOMIENKA

Hoci si odišla a niet Ťa medzi nami, v našich srdciach zostaneš stále s nami.

Dňa 2. júla 2020 sme si pripomenuli 10. výročie úmrtia našej drahej mamy, starkej **JOZEFÍNY MELUŠOVEJ**. S láskou a úctou spomínajú synovia a dcéry, vnuci a ostatná rodina.

ROK BOŽIEHO SLOVA

(Dokončenie zo str. č. 1)

V tomto liste vysvetľuje význam Božieho slova. Povzbudzuje nás, aby sme sa oň viac zaujímali. Napokon ustanovuje Tretiu nedeľu obdobia „cez rok“ ako Nedeľu Božieho slova.

Vo svojom apoštolskom liste Svätý Otec ďalej pripomína, že Božie slovo sa najprv odovzdávalo ústnym podaním a udržiavalo sa živou vierou Cirkvi. Až potom bolo napísané. Preto úmyselne používa názov „Rok Božieho slova“ a „Nedeľa Božieho slova“.

V tomto Roku Božieho slova si môžeme viac uvedomovať a pripomínať, že Pán Boh sa nám prihovára stále a rozličným spôsobom. Len je potrebné, aby sme vedeli jeho hlas vo svete vnímať a zachytiť.

Jeho tichý hlas však zaniká v hluku tohto sveta. Neustále na nás doliehajú zvuky z množstva rozhlasových a televíznych staníc. Prichádzajú k nám cez rozhlas, televíziu, mobily, počítače a ďalšie vymoženosti dnešnej doby. Pre tieto hlasné zvuky nepočujeme dostatočne Božie slovo, ktoré nás pozýva, aby sme si svoj život usporiadali podľa Božieho návodu.

Naša ľudová múdrosť hovorí: „Jedným uchom dnu a druhým von“. Vzťahuje sa na ľudí, ktorí síce počujú, ale nevnímajú to, čo počujú. Prípadne hneď zabudnú. Nemali by sme dopustiť, aby sa tieto slová vzťahovali aj na nás, keď počujeme Božie slová. Preto máme dve uši, aby nám slúžili ako poistka. Ak by sme Božie slová nezachytili jedným uchom, druhé to môže napraviť.

V spomínanom pastierskom liste nás biskupi Slovenska povzbudzujú: „Naliehavo vám odporúčame, čo by malo byť pre každého kresťana samozrejmosťou: účasť na svätej omši každú nedeľu a prikázaný sviatok a pritom venovať zvýšenú pozornosť Božiemu slovu. Disponujeme seba aj naše deti, aby nás Božie slovo osobne oslovilo. Aby sme sa rozhodli uskutočňovať ho vo všetkých oblastiach nášho života. Aby sme budovu nášho osobného, rodinného i spoločenského života stavali na tom najpevnejšom základe – Ježišovi Kristovi. Všetci sa snažme o to, aby sme sa pri bohoslužbe dali osloviť Kristom Pánom a boli sme ochotní podľa jeho slova meniť naše zmysľanie i naše skutky.“

Mons. Anton Kováčik, správca farnosti

Spolu to zvládneme

Koľko krát sme za uplynulé obdobie hrozby pandémie covid 19 počuli túto vetu. Znela z televízie, z rozhlasu a dokonca i úrad verejného zdravotníctva nám cez mobilného operátora posielal upozornenia končiace touto vetou. A napriek tomu – nezovšednela nám. Bola našou nádejou, dávala nám akoby istotu, že v tomto prípade všetko dobre dopadne. A zároveň sme si uvedomili, že nie individualizmus ale duch kolektívu vládne svetom. Akoby si aj individualisti, ktorí medzi nami žijú uvedomili, že žijú medzi nami občania, ktorí potrebujú pomoc dnes. Veď zajtra to môžeme byť práve my, kto túto pomoc bude potrebovať.

Medzi nami však žijú aj spoluobčania, ktorí si obsah tohto slova – pomoc – adoptovali do

Nehynúce spomienky

Už 50 rokov, celé polstoročie uplynulo od smrti nášho drahého otca **Šimona Dobiaša**. Odišiel náhle, bodnou ranou priamo do srdca.

Po tejto nešťastnej udalosti bolo viac ľudí, ktorí polemizovali o tom či otec mal byť v tú osudnú chvíľu na mieste tragédie, alebo nie. No boli to hlavne tí, ktorí otca nabádali, aby nebezpečného zločincu chytil. Náš otec bol ale dôverčivý, priateľský, v dedine aktívny a veril si. A nám je dodnes ľúto, že odišiel príliš skoro, tam skadiaľ niet návratu, bez toho, aby nás povydával, oženil a popestoval si vnúčatá.

Aj dnes, po rokoch, sa môžeme dotýkať zábradlia a ohrady okolo kostola a v dedine uvidieť veľa ohrád predzáhradiek, ktoré urobil náš otec. Stoja a trvajú dodnes. Tak ako naše nehynúce spomienky.

Deti Marta, Tonka a Marian

svojho života až do takej miery, že sa stalo ich poslaním. Katku Bielichovú (na snímke), zdravotnú sestričku, obyvateľku našej obce, Vám predstavovať nemusím. Je známa našim čitateľom ako vášnivá cestovateľka a aj ako výherkyňa niekoľkých cien v súťaži o NAJ – pohľadnicu.

Nestretnete ju síce, ako sa ľudovo povie, na dedine, pretože pracuje v Bratislave. Robí úsekovú sestru na akútnom ženskom oddelení Psychiatrickej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity Komenského. Kde môže pomôže, ale teraz potrebuje pomôcť ona. Nie je to pomoc pre ňu osobne, ale pre pacientky jej oddelenia. Majú tam 15 jedáľenských stoličiek, pevných, takých ako sa povie socialistických a dokonca umývateľných, čo je v nemocnici nevyhnutné. Nuž lenže pod stoličky sa podpísal zub času. Sú to penové stoličky čalúnené koženkou, ktorá je na mnohých miestach opotrebovaná a vytŕča z nej pena. Oddelenie majú vymalované, no na stoličky nezvyšili peniaze. A tu by som teraz chcela poprosiť tých, čo majú možnosť prispieť (napr. majiteľov firiem) na obnovenie interiérového vybavenia oddelenia. Založili si občianske združenie CESTA K MENTÁLNEMU ZDRAVIU. Svoje finančné príspevky pošlite na účet tohto združenia: **SK65 7500 0000 0040 2677 5590**. Katka Vám už teraz vopred ďakuje za každúčké jedno euro. Veď sa vraví: babka k babce... Na tomto mieste je teraz zbytočné meditovať o tom, prečo naše zdravotníctvo je v takom stave v akom je, alebo prečo máme pomáhať nemocnici v Bratislave.

Choroby sú stav, ktorý máme do určitej miery aj v našich rukách. Ale len do určitej miery, pretože zdravotný stav každého človeka ovplyvňuje aj genetika, životné prostredie a stres. V súčasnosti žijeme vo veľmi hektickej dobe, ktorá kladie na ľudí vysoké nároky. A ak aj niekto má problém s duševným zdravím, hanbí sa za to a tají to. Až dve tretiny tých, ktorí by mali dostať pomoc, sa neliečia. Pritom duševné poruchy sú dnes liečiteľné. Preto nezostaňme ľahostajní k druhým a zaujímajme sa aj o duševné zdravie. Zaujímajme sa o to, čo sa deje vo svete i okolo nás. Dobrovoľníctvo, ekológia, charita, pomoc tým, ktorí to potrebujú, dávajú zmysel nášmu vlastnému životu. Snažme sa pomáhať tam, kde je to potrebné a kde sa to dá. A zároveň ak vy potrebujete pomoc, nehanbite sa požiadať o ňu.

Anna Húdoková

Hubárčenie, alebo ak chceme po našom, hľadanie húb bolo, je a zaiste i bude sprievodným javom našich voľných dní. Pre niekoho viac, pre iného menej. Tí, ktorých táto voľnočasová aktivita akoby obišla, sú nepochybne v menšine. „Idem na dubáky“, počúvame odpoveď na otázku, keď stretneme niekoho s košíkom a s veľkým

HUBÁRSKA VÁŠEŇ

či menším odhodlaním. Potom, keď sa hubári vracajú z našich hôr nakúkame im zvedavo do tých košíkov. „Našli ste, kde ste boli, rastú?...“ Ved' to poznáte. Nie všetci sa môžu pochváliť tým, čo v nich majú. Niektorí nájdu viac, iní nájdu pomenej. Pravdaže, záleží to aj od podmienok, čase, v ktorom sa do lesa vybrali a lokalite, kde hľadali. U nás sme však mali a máme hubárov, ktorí našli a nájdu dubáky a iné huby azda vždy. V Ješkovej Vsi bol takým hubárom Eman Petrus. Mal svoje miesta, keď sa vybral do lesa, jeho návrat bol vždy spestrený krásnymi dubáčikmi. To sa vedelo a spomína sa na to i dnes.

Dáša Hudoková so svojim hubárskym nálezom v nedeľné ráno 28. júna. Koľko dubákov našla? Vraj ich už dávno nepočíta. Verte však. Boli nádherné a bolo ich tak veľa!
Foto - Peter Maťašeje

V Klížskom Hradišti sa spomína najmä na dvoch mužov, o ktorých sa vedelo, že sú vychýrení hubári. Tým prvým bol Alojz Spišiak a druhým Jozef Bielich – Cyril. V posledných rokoch je najznámejšou hubárkou Dáša Hudoková. Spolu aj so svojím manželom Petrom vždy nachádzajú naozaj ukážkové „kúsky“, ktoré im ostatná verejnosť ticho závidí. Vedia to. Poznajú miesta, vedia odhadnúť čas, sú trpezliví.

V časti obce Klíž sa v súvislosti s hubárčením spomína na Hedvigu Šiškovú (Pivarčeje) a Ladislava Húdoka. Z tých súčasných sa v hľadaní húb výborne darí (okrem iných) rodákovi z Klíža Augustínovi Repovi, Anne Melušovej a tiež je známy hriber Peter Čerman.

Peter Maťašeje

Hubár z Ješkovej Vsi, na ktorého sa nezabúda – Eman Petrus.

Hudba hraj!

Taký bol názov hudobno – zábavnej show, s ktorou sa v našej obci predstavila skupina Hergottovci a ich hostia – okrem iných Milan Perný a naši Klížania. V nedeľu 28. júna v podvečerných hodinách sa slávnostne vyzdobená sála nášho kultúrneho domu zaplnila zábavochtivými divákmi z blízkeho aj ďalekého okolia. Postupne sa predstavili a zábavu stupňovali všetky pozvané hudobné skupiny. Prítomným divákom nezostávalo nič iné ako vstúpiť na tanečný parket a rozprúdiť riadnu zábavu, ktorá trvala až do neskorého večera. Záznam z tejto show bude odvysielaný v obľúbenej televízii Senzi v druhej polovici septembra. O termíne vás budeme včas informovať.

Udalosti, Postrehy a Novinky slovom a obrazom v skratke

Ešte minulý mesiac boli na verejných priestranstvách obce inštalované nádoby na ohorky, ľudovo nazývané špaky. Vždy sme ich vidávali a vidáme dosť. Dúfajme, že aj vďaka tejto novinke sa to zlepší...

○ Zvykli sme si, že príležitostne na svätých omšiach vo sviatky znejú spevy Klížanov, respektíve ženského zboru Chor de Clus. Jednou takouto vzácnou príležitosťou bol aj sviatok svätých Cyrila a Metoda. V nedeľu 5. júla pred aj počas veľkej svätej omše, okrem iných piesní, Chor de Clus zaspieval aj Starosloviensky Otčenáš. Práve táto modlitba vyvolala emócie u viacerých zúčastnených, ktorí si ju v takomto prevedení vypočuli po prvý raz.

○ „Ku Márii, ku milej Matičke...“ bolo motto 334. Škapuliarskej púte, ktorá sa konala v dňoch 8. - 12. júla 2020 v Topolčiankach. Každoročne sa jej zúčastňujú aj veriaci z našej farnosti. Tentoraz ich bolo menej, ako po minulé roky. Zastúpenie sme tam však mali. Púte sa zúčastnilo šesť našich občanov.

○ V kalendári Stredné Ponitrie v 30. týždni sme sa kochali pohľadom na našu dedinu obklopenú vencom hôr. Autorom tohto náročného, jedinečného, srdcu, očiam lahodiacemu záberu, ktorý svedčí o našej „naj“ dedine v okrese, je Ing. Peter Holák, rodák z Ješkovej Vsi. Rovnako umelecky hodnotné sú aj jeho ďalšie dve fotografie v tomto kalendári - v 41. a 52. týždni.

Informácie zozbieral, napísal a zostavil Peter Maťašeje

Občianske združenie Ježko Ochránárík, pri príležitosti svojho vzniku, pozýva všetkých malých i veľkých na **prázdniňovú stanovačku**, ktorá sa uskutoční 14. augusta 2020 o 18:00 hod. v areáli MŠ Ješkova Ves. Čakajú vás pohybové aktivity, hľadanie pokladu, večerné kino, opekačka v štýle kto si čo prinesie si aj zje a pre deti aj sladké odmeny. Nezabudnite si so sebou zobrať stany, spacáky a dobrú náladu.

Tešíme sa na vás. Vaše OZ Ježko Ochránárík

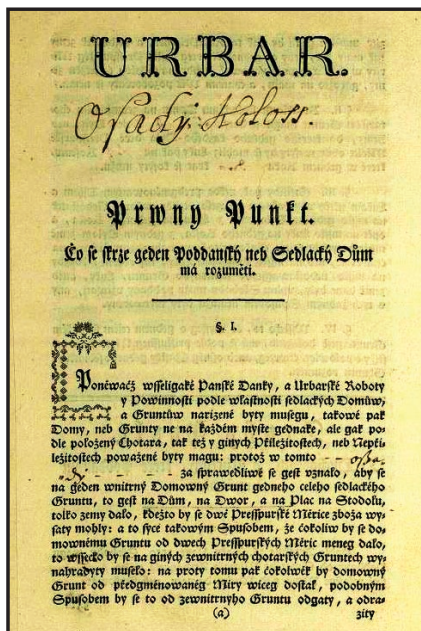
Snímka z nahrávania scény patriacej do TV programu.
Foto – Ing. Anton Stanko

Na návšteve v archívoch časť 4.

Archív, ktorý v sebe ukrýva údaje o prvom sčítaní daňovníkov, sme navštívili minule. Pozrime na obdobie 18. storočia opäť, dnes však o 50 rokov neskôr. Ako bol usporiadaný svet? Z Viedne už nejaký ten rok vládla Mária Terézia, v čase nášho rozprávania čerstvá vdova. Táto osvietená panovníčka rozbehla veľa zmien a reforiem. Mnohé z nich vydržali až do dnešných čias (napr. povinná školská dochádzka, očkovanie alebo zákaz upalovania čarodejníc). Ale inak sa toho za päť desaťročí veľa nezmenilo. V Uhorsku boli zemepáni vlastníci niekoľko dedín a v dedinách poddaní (sedliaci, želiari a podželiari – nemajetní). Tí všetci museli pracovať a odvádzať dane, deviatky zemepánom (deviaty desiatok) v naturáliách a desiatky cirkvi v naturáliách alebo v peniazoch. Okrem toho museli pracovať na panskom a až ak im vyšiel čas, tak potom mohli na svojom. Zemepáni zvyšovali svoje nároky, hlavne navyšovali rozsah robotnej činnosti, a tak vlastné hospodárstva sedliakov stagnovali. Vznikali vzbury a v krajine to začínalo vriieť. Aby sa situácia stala udržateľnou, žiadalo si to rýchlo konať. Mária Terézia prišla s návrhom na zmenu postavenia poddaných, predovšetkým so zavedením presne stanovených maximálnych povinností poddaných voči svojim zemepánom. Táto úprava bola dôležitým krokom k zmene vzťahov poddaných a zemepánov na vzťahy poddaných priamo k štátu. Uhorskej šľachte sa, pochopiteľne, nepáčilo, že Viedeň chce rozhodovať o vzťahoch medzi nimi a poddanými. Zavádzanie týchto zmien tak vyvolalo odpor pre zmenu na druhej strane – u šľachty. Avšak cisársky dvor trval na svojom a výsledkom tak bolo vydanie tzv. **Tereziánskeho urbáru** v roku 1767.

Čo dnes rozumieme pod pojmom urbár? Urbár poznáme ako podielové spoluvlastníctvo lesov a pasienkov. Urbár však v sebe skrýva aj ďalšie dva významy. Písomnosť – súpis pôdy a poddanských povinností (na toto si v dnešnom pátraní v archíve posvietime) a urbárska pôda tzv. rustikál – čiže pôda, ktorú vlastnil zemepán, ale pracovali na nej poddaní. Pánska pôda, ktorú obrábal zemepán vo vlastnej réžii sa nazývala dominikál. Tereziánsky urbár zaviedol a upravil mnohé pravidlá. Pozemky naďalej neboli vo vlastníctve poddaných sedliakov, vlastnilo ich panstvo. Poddaní ich ale mohli dlhodobo užívať, aj keď bez právneho nároku na ne. Za užívanie pôdy mali tiež záväzok plniť si urbárske povinnosti voči majiteľovi. A tieto povinnosti bolo treba spísať...

Dva týždne po Veľkonočných sviatkoch, (7. apríla 1769) prišiel do doliny stoličný komisár, ktorý mal za úlohu vypracovať Urbár na Klíži. Stretol sa s richtárom a ďalšími sedliakmi, ktorí mu museli odpovedať na deväť skupín otázok, ktoré presne určili a popisali konkrétnu situáciu v našej dedine. Otázky zisťovali, či obec mala urbár (vo význame súpis pôdy a poddanských povinností), ak áno tak odkedy, ak nie, či fungovalo nejaké zvykové právo upravujúce povinnosti a práva sedliakov. Ďalej sa zisťovalo, aké úžitky má táto obec a jej chotár alebo opačne, aké škody zvyknú postihnúť obec a jej chotár? Koľko jutár (stará plošná miera) a akej kvality ornej pôdy a lúk pripadá na jednu usadlosť? Koľko prešporských meríc sa môže vysiať na každom jutre pola? Či na lúkach je možné kosiť aj otavu? Akú a koľko dní roboty vykonával doteraz každý gazda a s koľkými kusmi dobytky? A keď na robotu išli a prišli domov, či sa im mohol zarátavať aj čas tejto cesty k dennej povinnosti? Či tunajší obyvatelia dávajú deviatok? Keď dávajú, tak z akej úrody a príjmov? Tieto otázky boli položené v každej obci a tvorili druhú časť Urbára. Odpovede spísal komisár v reči ľudu, aby všetci rozumeli. Takže u nás,

Urbár – titulná strana OpadyKoloss (AppatKoloss = Veľký Klíž)

na Klíži, to bola slovenčina, aj keď stará 250 rokov. Prvá časť Urbáru (úvodná strana Urbáru s priloženou fotke) bola spoločná pre celú krajinu. Bola síce písaná švabachom, ale tiež v reči ľudu, podľa stolíc. Na Klíži preto tiež v slovenčine (kráľickej češtine). Popisovala už spomínané vzájomné práva a povinnosti poddaných a zemepánov. Posledná, tretia časť Urbára obsahovala tabuľku so zoznamom sedliakov, ich podielmi na gruntoch a naturálnymi dávkami, ktoré museli odvádzať (o tom nabadúce).

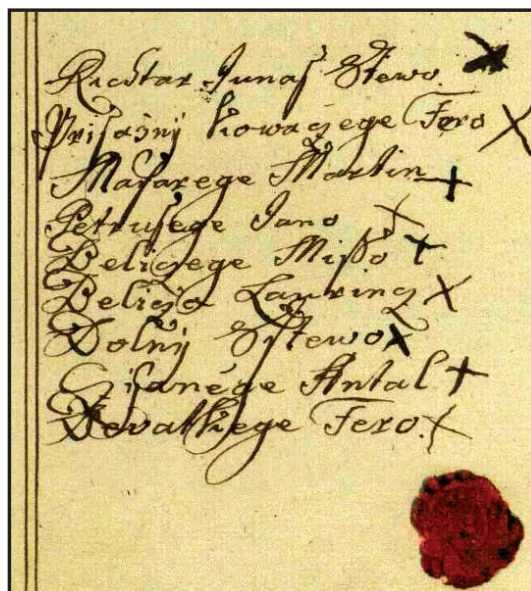
Začiatkom decembra roku 1769 prišiel stoličný komisár Ján Beznak do dediny opäť, teraz už so spísaným Urbárom. Ten sedliaci svojím podpisom potvrdili. Za

našu dedinu to bol richtár Števo Junas, prisažný Kovačije Fero a vybraní gazdovia: Masareje Martin, Petrušeje Jano, Beliceje Mišo, Belica Laurinc, Dolný Števo, Cianeje (Dzian?) Antal a Deviatkeje Fero. Podpisali, aj keď si ho asi neprečítali. Súdime tak podľa podpisových krížikov, ako ich môžeme vidieť na obrázku z podpisovej listiny. Po nich Urbár podpísali a potvrdili svojimi pečatami sudca stolice alebo stoličný komisár.

Zistili sme niečo aj o sedliakoch? V matrikách sme sa pokúsili pozrieť bližšie informácie. Nie o každom sa podarilo, lebo matrika v tom období nebola dostatočne štruktúrovaná a prehľadná. Richtár Štefan Junas žil v Ješkovej Vsi. V roku 1752 sa oženil s Máriou Stankeje a mali spolu aspoň 6 detí. Dohľadali sme, že Fero Deviatkeje je mojím predkom ☺. Jeho dcéra Eva si vzala Jána Bujnu. Spolu mali Štefana, ten mal Lukáša, ten mal Blažaja. Blažej mal Ferdinanda, ten Antona, Anton Mareka no a od neho som ja (Marcela) ako ôsma generácia po Ferovi Deviatkeje. O ostatných sa nám podarilo zistiť aspoň mená manželiek a koľkokrát sa stali otcami.

Podľa súpisu daňovníkov sme na Klíži v roku 1720 mali 53 usadlostí. Zaujímavosťou je, že za 50 rokov sa počet usadlostí viac ako zdvojnásobil. V roku 1769 už bolo na Klíži podľa Urbára 116 usadlostí sedliakov, okrem nich tu žilo 23 želiarov a 6 podželiarov (opäť čísla znamenajú iba počet rodín, nie celkový počet ľudí). Lenže zo 116 usadlostí mal v prenájme celý grunt (pole v plnom rozsahu) iba jeden sedliak, ostatné grunty sa delili na časti. Veľkosť Klížskeho chotára v čase zavedenia Tereziánskeho urbáru bola 43 grunтов. Ak malo na nich pracovať 116 rodín, tak je zrejme, že na jednu rodinu pripadala polovica gruntu, alebo niekedy len jedna štvrtina.

Informácie na internete vyhľadal
Ing. Marek Švirloch
Spracovala Mgr. Marcela Švirlochová
Pokračovanie v budúcom čísle

Urbár – podpisy sedliakov

Mgr. Silvia Bielichová v ankete Učiteľka roka

Na jednom kontinuálnom vzdelávaní dal lector otázku: "Kolík učitelka, ktorých ste stretli vo vašom živote, vás skutočne ovplyvnili?" Každý si spomenul najviac na jedného či dvoch. Vtedy si uvedomila, že aj ona chce byť takou učiteľkou. Mgr. Silvii Bielichovej sa jej predsavzatie, alebo ak chceme túžba, naplnila už teraz. Ved' ako inak by sme mohli prijať skutočnosť, že bola nominovaná na národné ocenenie Učiteľ Slovenska 2020.

Muselo to byť riadne prevkapanie, keď sa dozvedela, že sa jej žiaci, ktorých učí len šesť mesiacov, rozhodli prihlásiť ju do súťaže, ktorá je súčasťou medzinárodnej ceny Global Teacher Prize. Vyjadrenia žiakov sú veľavravné, takto svoju pani učiteľku charakterizovala žiačka VIII.A., Lea Hlavinová: „**Pani učiteľku som sa rozhodla nominovať preto, lebo takýto zaujímavý typ učiteľky som predtým nestretla. Je u nás na škole najnovšou posilou. Už po prvých hodinách som vedela že ma opäť začne baviť fyzika a chémia. Z chemickej učebne sa stala najobľúbenejšia miestnosť na škole. Je to usmievavá žena, ktorá obetuje veľa času svojej práci. Nečudo, že nechceme aby sa hodiny s ňou skončili. Z jej vykladania ajvíva počuť obrovský záujem o tieto vedy, čo posúva aj nás. Z jej úsmevu ide vždy veľmi veľa dobrej energie. Vážim si, že dennodenne dochádza za nami 11 kilometrov. To nie je málo. Ďakujem jej za všetku snahu spraviť z nás vzdelaných ľudí.**“

Mgr. Silvii Bielichovú odborná porota posunula medzi TOP 30 učiteľov Slovenska, z ktorých bude vybraná záverečná finálová desiatka. Z tej potom vyberú víťaza súťaže, ktorý postúpi do celosvetového kola. Pre nezainteresovaných by sa mohlo zdať, že postup medzi najlepších závisel od nominácií žiakov. Nebolo to však hlavné kritérium. Odborná porota posudzovala odbornosť, portfólio jednotlivých kandidátov až napokon rozhodla o výbere tých, ktorí sa budú uchádzať o prestížny titul.

Po 11 rokoch v Klátovej Novej Vsi na novom pôsobisku

Od septembra učí na Základnej škole s materskou školou v Solčanoch. Za sebou už má mnoho pozoruhodných pedagogických úspechov. Pritom učiteľské povolanie pôvodne vôbec neplánovala. Chcela byť lekárkou. Osud to však zariadil inak. Ako sama hovorí: „*Teraz už viem, že to tak malo byť.*“ Po ukončení štúdia na Pedagogickej fakulte v Nitre, kde vyštudovala učiteľstvo biológie a chémie, pracovala na Katedre botaniky a genetiky UKF, najskôr ako doktorand, neskôr ako vysokoškolská

učiteľka. Po narodení detí sa vrátila do rodného kraja a jeden rok učila na Gymnáziu v Topolčanoch. V jej profesijnom živote bolo podstatnou zmenou pôsobisko v Základnej škole v Klátovej Novej Vsi. Z radovej učiteľky časom postúpila na post zástupkyne riaditeľky.

Súťaže, olympiády, úspechy

So svojimi žiakmi sa pravidelne zúčastňovala a zúčastňuje okresných, krajských, a tiež celoštátnych kôl. A nie sú to len účasti preto, aby sa vykazovala činnosť. Prichádzajú víťazstva. Tie sú dôkazom toho, že svojich žiakov dokáže zaujať a výborne pripraviť. Ako hovorí, „*snažím sa urobiť vyučovaciu hodinu zaujímavou, nechcem sklznúť do stereotypu, a tak žiaci nikdy nevedia, čo si na nich pripravím*“. Hlavným jej cieľom vo vyučovaní je povzbudzovať žiakov v hľadaní súvislostí, v chápaní medzipredmetových vzťahov. Organizuje exkurzie, pretože všetko, čo sa dá, objavuje so svojimi žiakmi naživo. Pedagogické pôsobenie rozvíja v záujmových krúžkoch. V Klátovej Novej Vsi 10 rokov viedla krúžok Mladých prírodovedcov, občas aj Šikovná gazdinka či Mladý záchranár. Jednou z jej silných stránok sú organizačné schopnosti. Bola členkou komisie okresného aj krajského kola Biologickej olympiády pre Trenčiansky kraj. Je členkou Združenia učiteľov chémie.

Za jej aktívnu činnosť v združení jej bol na 5. národnej konferencii udelený Dakovný list. Rozmer jej pedagogických aktivít je pomerne veľký. Spomenúť treba skutočnosť, že je cvičnou učiteľkou UKF v Nitre. Rozpracovala metodicky, obsahovo aj organizačne podujatie, ktoré presiahlo rámec nielen školy, ale aj nášho regiónu – Vedeckú noc. Zaiste aj viacerí ľudia z klátskej doliny môžu potvrdiť, že to boli podujatia masového charakteru vyznačujúce sa bezchybnou organizáciou. Bolo zážitkom vidieť pripravenosť, zanietenosť a odbornú zdatnosť žiakov, ktorí boli do Vedeckej noci aktívne zapojení. Mgr. Silvia Bielichová bola v roku 2015 predstaviteľkou Vedeckú noc s celou jej metodikou aj na 3. Národnej konferencii Združenia učiteľov chémie v Bratislave.

Mgr. Silvia Bielichová Foto – Ing. Peter Holák

My, tu doma, ju poznáme aj ako skvelú moderátorku spoločenských podujatí. Na prvom mieste však z profesijného hľadiska sú jej žiaci. Svojou kreativitou má stále chuť nadchýnať ich pre vedu. Prijíma výzvy a rada zdoláva prekážky. Je priateľská a otvorená a má schopnosť výborne vysvetlovať učivo. Svoju prácu považuje za poslanie. Neočakávanú, ale zaslúženú spätnú väzbu, ktorej sa jej dostalo od jej žiakov na jej novom pôsobisku, si právom zaslúži. Peter Maťašeje

Každý rok v rovnakom čase odchádzajú z materskej školy budúci predškoláci. Slávnostný okamih rozlúčky sme pripravili dňa 25.6.2020 dopoludnia. Lúčili sa tieto deti: Laura D., Lukas Ch. Juraj J., Alex V. Zaspomínajme si

Detský úsmev - najkrajší dar dieťaťa

na prvý prechod detí bránou našej materskej školy. Je priam neuveriteľné, že už ubehlo toľko času. Každé dieťa bolo iné, jedno bolo smelé iné nespelé, ďalšie až príliš aktívne, jedno tiché, druhé zhovorčivé a tak by sme mohli menovať rozličné črty ich detských pováh. Ich úprimné detské srdiečka mali však jedno spoločné - chceli rozdávať lásku a rovnako ju chceli prijímať. Boli chvíle, keď sme ich nevedeli správne pochopiť, museli sme ich usmerniť a

vtedy nás zaujala ich spontánnosť. Dokázali sme sa vzájomne obohacovať a odmenou za naše úsilie bola pohoda, spokojnosť, radosť. Počas pobytu v materskej škole vo výchovno-vzdelávacej činnosti nám išlo predovšetkým o to, aby deti, ktorým začína povinná školská dochádzka, boli na školu dobre pripravené získavaním poznatkov a nových informácií. Veríme, že prechod od hravého učenia k novým formám práce v škole zvládnú bez väčších problémov. Záleží však aj na rodičoch, ako usmernia prvé kroky svojho dieťaťa, ktoré ich povedú do školy. Určite to dokážete a spolu prekonáte každú prekážku. Odmenou pre Vás bude najkrajší dar – detský úsmev. Naším školákom želáme čarovný úsmev na tvári, veľa úspechov a radosti v novom prostredí ZŠ.

D. Halmová
riaditeľka MŠ

PEDIKÚRA ZANA

Mobilná pedikúra v pohodlí Vášho domova.

Objednávky: 0918 689 469, Veľký Klíž 85

Doprajte si ošetrovanie chodidiel mokrou pedikúrou!

- dezinfekcia chodidiel, zhodnotenie chodidiel
- kúpeľ chodidiel v morskej soli
- odstránenie hyperkeratózy – odstránenie zhrubnutej kože
- úprava nechtov a nechtových valov a kožičky
- prípadné ošetrovanie kurieho oka, mozolov a otlakov, ošetrovanie zarastajúceho nechtu
- lakovanie nechtov zdarma nad 60 rokov, poradenstvo
- zapracovanie výživného krému do chodidiel krátkou masážou

STÁLE TRVÁ

Aj keď to vonku na leto veľmi nevyzerá, prvé lastovičky už prileteli do nášho redakčného hniezda. Hovoríme o dovolenkových pohľadniciach od Vás, milí čitatelia! Pripomíname, že súťaž o „naj“ pohľadnicu stále trvá a budeme sa tešiť aj na tie ďalšie.

redakcia

DO NITKY? DO NITKY!

Nepriaznivé predpovede sa naplnili. V skorej sobotné ráno 18. júla pršalo už pri nástupe do autobusu. Štyridsaťštyri účastníkov dvojdňového zájazdu (na snímke), ktorý organizoval KST Ostrá Veľký Klíž, sa vybralo spoznávať turisticky lákavé miesta stredného Slovenska. Tým prvým bola Špania dolina. Nádherné miesto s bohatou baníckou históriou. Táto malebná obec nachádzajúca sa v Starohorských vrchoch,

ležiaca 11 km od Banskej Bystrice smerom na Donovaly, bola zahalená v daždivom opare. Neskôr sa už spustil prudký lejak, práve v čase, keď sme si prezerali jedno z tamojších turistických lákadiel. Tým je Banický orloj. Nezabudnuteľným zážitkom bola prehliadka expozícií v Múzeu medi. Spreádzal nás ním a svojim odborným výkladom zaujal Dr. Fulner. V obci sme nevynechali návštevu veľmi originálneho obchodníka a tiež nakukli do Baníckej krčmy. Naporúdzi už ale bolo neľahké rozhodnutie. Ísť, či neísť na túru? Neisté počasie napokon neodradilo až 19 ľudí, ktorí nastúpili na skrátenú túru. Jej súčasťou bola vyhlídka s názvom halda Maximilián. Cieľom boli Staré hory, kam sme prišli premočení do nitky. Odtiaľ sme sa už všetci autobusom presunuli do Banskej Bystrice. Nedela patrila programu v Banskej Štiavnici. Spoločne sme si tam pozreli Kalváriu. Mnohé ďalšie lákadlá tohto mesta boli už individuálnym rozhodnutím. Spoločne sme sa napokon vrátili domov o 19-tej hodine.

Text a foto Peter Maťašeje

FUTBAL A – mužstvo

Naši futbalisti zohrali v júli jeden prípravný zápas.

Veľký Klíž - Návajovce 7 : 1

Góly OŠK : Chrenko P. - 2, Duša P., Bielich Jakub - 2, Hlaváč P., Kučera J. *MaS*

AMK pozýva na preteky na domácej trati v Ješkovej Vsi

Pozdravujem všetkých priaznivcov motorizmu. Po uvoľnení bezpečnostných opatrení začala Slovenská motocyklová federácia usporadúvať i motocrossové podujatia a pre rok 2020 vypísala

skrátenu 7-dielny seriál Slovenského pohára. Prvý pretek bol odštartovaný dňa 5.7.2020 na motocrossovej trati v Hniezdom, ktorého sa zúčastnili i dvaja naši jazdci a to Marek Najman so štartovým číslom 414, ktorý vo svojej triede MX 65 obsadil druhú priečku (na snímke

vľavo) a Marek Ladický so štartovým číslom 47 v triede MX2 junior obsadil 5. miesto. Zároveň pozývame všetkých priaznivcov motocrossu na našu domácu trať v Ješkovej Vsi **na Brodoch**, kde by sa mal pretek uskutočniť dňa **23.8.2020**, aby prišli povzbudiť i našich domácich jazdcov.

5.7.2020	Slovenský pohár „MX COVID CUP“	Hniezdné
2.8.2020	Slovenský pohár „MX COVID CUP“	Lovčica
16.8.2020	Slovenský pohár „MX COVID CUP“	Sverepec
23.8.2020	Slovenský pohár „MX COVID CUP“	Ješkova Ves
13.9.2020	Slovenský pohár „MX COVID CUP“	Čataj
20.9.2020	Slovenský pohár „MX COVID CUP“	Gbely
27.9.2020	Slovenský pohár „MX COVID CUP“	Šenkvice (tba)

Prezident klubu: Bc. Rudolf MIHALEJE

Vydáva Obecný úrad Veľký Klíž, PSČ: 958 45, okres Partizánske, č.t. 038/542922. Šéfredaktor **Peter Maťašeje**, č.t. 0908 772 326, e-mail: mataseje@bestnet.sk, redakčná rada: **Ing. Zuzana Holáková, Anna Húdoková, Ing. Tatiana Sasková, Anna Kňazeová**. Príspevky do novín prijíma obecný úrad a redakčná rada. Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy článkov. Schválené obecným zastupiteľstvom dňa 30.11.1995 pod č.9/1995 v bode 2, písm.f. Tlač Rosart. Registrované Ministerstvom kultúry pod EV 3637/09, IČO: 00311308, ISSN 1339-2611. Dátum vydania: 27. júla 2020.